

POBUDZANIE RECYKLINGU DZIĘKI AMBICJI I STANDARYZACJI

Ilość odpadów generowanych w UE na jednego mieszkańca wynosiła w 2013 roku 481 kg. Odsetek odpadów poddawanych recyklingowi lub kompostowaniu wzrastał stopniowo z 18% w 1995 roku do 43% w 2013 roku [1]. Nie byłoby to możliwe bez prawnie wiążących celów.

Recykling zajmuje trzecie miejsce w hierarchii sposobów postępowania z odpadami z zapobieganiem ich powstawaniu i przygotowaniem do ponownego użycia - priorytetowymi działaniami w gospodarce o obiegu zamkniętym.

W porównaniu z utylizacją i wydobyciem zasobów pierwotnych korzyści płynące z recyklingu są jednak ogromne. Obejmują one zmniejszanie wpływu na zdrowie ludzi i środowisko oraz zwiększanie możliwości zatrudnienia. Pełne wykorzystanie tego potencjału wymaga, aby materiały wtórne powracające do gospodarki były najwyższej jakości.

Pobudzanie recyklingu polega na wyznaczaniu ambitnych celów i upewnianiu się, że wszystkie kraje UE rejestrują stopy recyklingu za pomocą odpowiedniej metodologii.

JAKA JEST SYTUACJA?

Stopa recyklingu 43%, jaką UE osiągnęła w 2013 roku, kryje fakt dużej niejednorodności poziomu recyklingu w poszczególnych państwach, w niektórych przekraczał on bowiem 60%, w innych zaś wyniósł mniej niż 20% [2]. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Odpadową z 2008 roku we wszystkich państwach stopa recyklingu stałych odpadów komunalnych musi do 2020 roku wzrosnąć do co najmniej 50%. Sytuację komplikuje fakt, że rządy mają obecnie możliwość wyboru jednej z czterech metod obliczeniowych.

I tak na przykład część państw członkowskich zgłasza stopy recyklingu wyłącznie w oparciu o tworzywa sztuczne, papier, metal oraz szkło i to tylko dla odpadów z gospodarstw domowych. Bardziej złożone kalkulacje uwzględniające wszystkie odpady, jak te

dokonywane przez Eurostat, wykazują, że liczby te są sztucznie zawyżone. Okazuje się, że podawany przez Litwę recykling na poziomie 43% jest dwukrotnie wyższy, niż wynikałoby to z obliczeń Eurostatu [3].

Równie istotny jest poziom ambicji celów. Wszystkie raporty, w tym raport z oceny skutków wydany przez Komisję Europejską [4], pokazują, że wyższy cel to lepsze rezultaty w kontekście gospodarki, zatrudnienia i łagodzenia zmian klimatu.

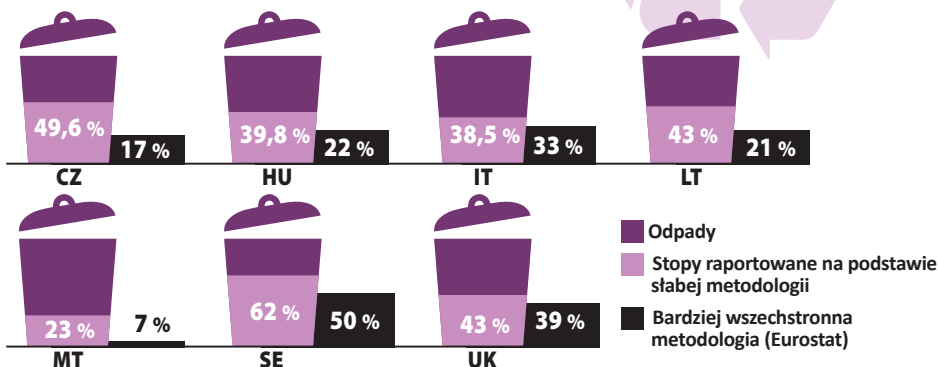
Konieczne jest więc wyznaczenie ambitnych celów recyklingu opartych na standardach jakości oraz spójnej, wszechstronnej metodologii, takiej jak stosowana przez Eurostat.

FAKTY I LICZBY

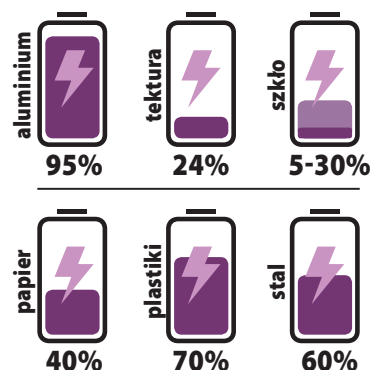

C EFEKT STOSOWANIA RÓŻNYCH METODOLOGII RAPORTOWANIA STÓP RECYKLINGU

Stopy recyklingu mogą być sztucznie zawyżane poprzez użycie słabych metodologii

D Recykling materiałów oszczędza ogromną ilość energii w porównaniu do wydobycia zasobów pierwotnych [7]

STUDIA PRZYPADKU

Podniesienie bardzo niskich stóp recyklingu do ambitnego poziomu powyżej średniej UE jest możliwe w ciągu dekady.

W mniej niż dziesięć lat Lublana stała się liderem recyklingu, przekraczając średnią UE o 20% i osiągając wynik o 10% wyższy niż regionalny cel na rok 2020 [8]. W 2004 roku w mieście nie prowadzono zbiórki selektywnej, teraz zaś miejski zakład zarządzania odpadami SNAGA dąży do ograniczenia ilości odpadów resztkowych o połowę i zwiększenia zbiórki selektywnej do 78% w 2025 roku. Średnio 61% odpadów jest segregowanych u źródła, a na każdego mieszkańca rocznie przypada zaledwie 121 kg odpadów nienadających się do recyklingu. Unijne średnie to odpowiednio 42% i 285 kg. Bez ambitnych celów wynik ten byłby nieosiągalny.

Znaczenie pomiarów – Francja monitoruje rzeczywisty recykling.

Rzeczywisty recykling oznacza to, co jest faktycznie przetwarzane i wprowadzane do gospodarki bez żadnych pozostałości. Obecnie państwa członkowskie UE muszą zgłaszać tylko odpady trafiające do recyklingu, nie zaś rezultat tego procesu. Niektóre kraje UE rejestrują wyłącznie odpady, które są zbierane i wysyłane do sortowni, mimo że część z nich jest odrzucana na etapie sortowania i przekazywana na składowiska lub do spalarni.

Różnica pomiędzy tymi sposobami mierzenia recyklingu jest duża. We Francji, gdzie monitoruje się poziom odpadów zbieranych i poddawanych recyklingowi, zaobserwowano, że w 2012 roku straty odpadów w procesie sortowania sięgnęły jednej trzeciej. Monitorowaniem we Francji objęto również rzeczywistą ilość materiałów wtórnych zwróconych gospodarce bez generowania pozostałości w procesie recyklingu [9].

ZALECENIA POLITYCZNE

- Utrzymanie wysokich celów recyklingu dla wszystkich i upewnienie się, że UE i państwa rozwinięte będą wspierać kraje mniej zaawansowane. Im wyższy poziom ambicji, tym wyższe ogólne korzyści dla gospodarki i środowiska
- Wskazanie zharmonizowanych metod obliczeń i raportowania na poziomie UE w celu zapewnienia właściwego monitorowania i porównywalności pomiędzy państwami członkowskimi
- Zapewnienie rzeczywistej reprezentatywności metodologii mierzenia recyklingu poprzez wyłączenie z niej odpadów. Pozostałości po sortowaniu, które trafiają na składowiska i do spalarni, nie powinny być liczone. Pomiarami należy objąć wynik procesów recyklingu – rzeczywiście przetworzone materiały ponownie trafiające do obiegu w gospodarce
- Stworzenie europejskich standardów jakości wyróżniających wyniki recyklingu najbardziej zbliżone do materiałów pierwotnych
- Recykling musi odbywać się w certyfikowanych instalacjach zgodnie z najlepszymi dostępnymi technikami (standardy BREF) zdefiniowanymi na poziomie UE. Dotyczy to także recyklingu poza Europą
- Uwzględnienie w Systemie Handlu Emisjami UE środowiskowych korzyści recyklingu, szczególnie zmniejszenia emisji CO₂
- Opracowanie zachęt ekonomicznych i zwrotów podatkowych dla produktów zawierających materiały z recyklingu – zwłaszcza wysokiej jakości tworzywa sztuczne

DALSZE INFORMACJE

Komisja Europejska - <http://ec.europa.eu/environment/waste/>

ACR+ <http://www.acrplus.org/index.php/en/>

Friends of the Earth Europe - <https://www.foeeurope.org/materials-and-waste>

